Täysistunto

Tiistai 17.11.2026 klo 14.03

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kehittyviin maihin myönnettävistä tuetuista investointiluotoista sekä valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 291/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Tavio, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.11 **Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio** (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Hallitus esittää eduskunnalle säädettäväksi uuden lain kehittyviin maihin myönnettävistä tuetuista investointiluotoista. Esityksen tavoitteena on uudistaa yli 25 vuotta vanha sääntely vastaamaan nykyisiä kehitysrahoituksen tarpeita, vahvistaa julkisten varojen käytön valvontaa sekä parantaa suomalaisten yritysten mahdollisuuksia osallistua kestävää kehitystä edistäviin investointeihin. Kehittyvien maiden investointitarpeet ovat huomattavasti suuremmat kuin mitä julkisella kehitysrahoituksella voidaan kattaa. Siksi on tärkeää käyttää kehitysrahoitusta tavoilla, jotka auttavat saamaan liikkeelle yksittäisiä investointeja, teknologiaa ja osaamista. Samalla pitää varmistaa, että myös kehitysrahoituksen antajan intressi toteutuu.

Suomi on pitkään hyödyntänyt tuettuja investointiluottoja välineenä, jolla edistetään kestävää kehitystä ja tuetaan suomalaisten yritysten osallistumista kehittyvien maiden tärkeisiin investointihankkeisiin. Kumppanimaa tarvitsee investoinnin, ja suomalaisilla yrityksillä on tarjota siihen sopiva ratkaisu. Suomen kehitysyhteistyövaroilla voidaan alentaa investoinnin kustannuksia kumppanimaalle tai siellä toimivalle toimijalle tapauksissa, joissa hankkeilla ei ole edellytyksiä toteutua markkinaehtoisesti. Hankkeilla voidaan parantaa yhteiskuntien kriisinkestävyyttä ja esimerkiksi terveydenhoitoa sekä tukea kestävää talouskehitystä. Samalla hankkeet avaavat suomalaisille yrityksille mahdollisuuksia tarjota osaamistaan kasvaville markkinoille. Tällä periaatteella toimivaa rahoitusmallia on hyödynnetty myös suomalaisten osallistumisessa Ukrainan jälleenrakennukseen.

Herra puhemies! Jatkossa tuen myöntämisen edellytyksenä olisi kumppanimaassa syntyvien kehitysvaikutusten lisäksi myös hankkeeseen liittyvä suomalainen intressi. Kansallinen intressi huomioidaan vahvemmin nyt kirjaamalla se lakiin yhdeksi hankkeiden arvioinnissa käytettäväksi perusteeksi. Toinen keskeinen muutos koskee sitä, kuka voi myön-

tää lainan. Nykyisin luoton myöntää pankki tai muu luottolaitos. Erityisesti pienemmissä investointihankkeissa on käynyt ilmi, että rahoituksen saatavuus voi näillä reunaehdoilla olla hyvin rajallista. Hallitus esittää, että myös Finnvera-konserniin kuuluva yhtiö, kuten Suomen Vientiluotto Oy, voisi myöntää luoton silloin, kun yksityistä rahoitusta ei ole riittävästi saatavilla. Tarkoituksena ei ole korvata markkinaehtoista rahoitusta. Ulkoministeriö päättää jatkossakin kehitysyhteistyövaroista myönnettävästä tuesta. Esitys ei lisää kehitysyhteistyömäärärahoja.

Herra puhemies! Esitys vahvistaa Suomen mahdollisuuksia edistää kauppa- ja kehityspoliittisia tavoitteita samanaikaisesti. Se yhdistää myös entistä paremmin kauppa- ja kehityspolitiikkaa ulkopolitiikkaan. Esitys parantaa mahdollisuuksia toteuttaa investointeja, joilla on merkittäviä kehitysvaikutuksia kumppanimaissa, samalla kun suomalainen osaaminen ja teknologia saavat nykyistä paremmat mahdollisuudet kehittyvillä markkinoilla. Hallitus katsoo, että esitys muodostaa ajantasaisen, läpinäkyvän ja vastuullisen perustan tuetuille investointiluotoille. Näillä perusteilla esitän lain hyväksymistä ja lähettämistä asianosaisen valiokunnan käsiteltäväksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

15.15 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Suomen pitää pystyä hyödyntämään omaa osaamistaan ja teknologiaansa myös kehittyvien maiden kasvavilla markkinoilla. Tuetut investointiluotot voivat auttaa suomalaisia yrityksiä pääsemään mukaan myös hankkeisiin, joihin kaupallista rahoitusta ei olisi muuten saatavilla. Tuon esityksen lausuntopalautteessa lausuvat tahot suhtautuvat pääosin esitykseen hyvin myönteisesti. Muun muassa elinkeinoelämän eri yhteistyötahot ja edustajat suhtautuvat esitykseen hyvin myönteisesti. Käsittääkseni lausuntokierroksen jälkeen on tehty täsmennyksiä, jotka ovat erityisesti kohdistuneet kilpailuneutraliteetin varmistamiseen sekä sen korostamiseen, että tämän muutoksenkin jälkeen julkinen rahoitus täydentää yksityistä rahoitusta tällaisissa toimissa ja hankkeissa eikä suinkaan ole syrjäyttämässä sitä. Näillä täsmennyksillä ja tarkennuksilla tämä esitys on kannatettava ja oikeansuuntainen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

15.16 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia arvoisalle ministerille. Nyt puhutaan näistä kehittyvien maiden investointiluotoista, ja on todella hyvä asia, että suomalainen intressi kirjataan sinne lakiin. Minä näen, että se on oikeasti tärkeä asia. Tämä ei myöskään lisää näitä kehitysyhteistyömenoja.

Ministeri Taviolle on pakko antaa nyt palautetta, mitä tulee valtavasti tuolta kansan parista näistä Somalia-asioista. Menee minnekä tahansa, niin hihasta otetaan kiinni ja kerrotaan, miten hyvän päätöksen ministeri Tavio on tehnyt näistä Somalia-asioista. On hirveän järkevä päätös, että on lähdetty sille linjalle, että Somalialle ei laiteta enää senttiäkään eikä euroakaan. On järkevää miettiä näitä asioita ihan kunnolla. Kehitysyhteistyöstä on karsittava ja on mahdollista karsia, ja ministeri Tavio on tehnyt siinä hienoa työtä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

15.17 **Milla Lahdenperä kok:** Arvoisa puhemies! Edustajat Viljanen ja Reijonen pitivät erittäin hyvät puheenvuorot äsken, ja voin kyllä näihin yhtyä.

Suomessa on paljon osaamista, josta olisi hyötyä kehittyvien maiden terveydenhuollossa ja energiatuotannossa, mutta usein hankkeen esteenä on rahoitus. Tällä esityksellä helpotetaan sen järjestämistä ja avataan samalla suomalaisille yrityksille vientimahdollisuuksia. Minusta on järkevää, että kehitysyhteistyö hyödyttää kohdemaata mutta tuo myös työtä Suomeen. Veronmaksajien rahojen käyttöä pitää kuitenkin valvoa tarkasti, ja hankkeiden on vastattava todelliseen tarpeeseen ja tuotettava konkreettista hyötyä.

Erinomainen esitys. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Haluaako ministeri Tavio kommentoida käytyä keskustelua? — Kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

15.18 **Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Jos voin tähän loppuun vielä tuoda konkretiaa tähän esitykseen: Näiden instrumenttien avulla me saamme Suomelle merkittävää vientiä, jota ei olisi ilman näitä instrumentteja. Se tässä on ehkä kaikkein keskeisin huomio.

Olen puhunut paljon nimenomaan kaupan ja kehityksen yhdistämisestä, ja tämä on sitä hyvinkin parhaana esimerkkinä. Ehkä esimerkkinä on vielä hyvä mainita, että Vaasasta Wärtsilän valmistamia voimalaitosmoottoreita tai -koneita saatiin myytyä hiljattain Ukrainaan 46,5 miljoonan euron arvosta, ja se tapahtui nimenomaan tällaisen kehitysvientirahoitusinstrumentin turvin. Se oli itse asiassa suurin kauppa, mitä me olemme Suomen historiassa kehitysrahoituksella saaneet vivutettua ulkomaille.

Eli kun pidetään Suomen etu tässä mukana, kuten mainitsitte, niin näillä saadaan sitten ihan oikeasti myös suomalaista työtä ja yrittäjyyttä tuettua.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.